

EL XV CONGRÉS INTERNACIONAL DE LES CIÈNCIES FONÈTIQUES. BARCELONA, 2003

Joan JULIÀ-MUNÉ
Universitat de Lleida

A propòsit del llibre: *Proceedings of the 15th International Congress of Phonetic Sciences* (Barcelona, 3-9 agost 2003), Causal Productions Pty Ltd (info@causal.on.net), a cura de M. J. SOLÉ, D. RECASENS i J. ROMERO. Versió impresa: 3 vol. (I: 1084 p.; II: 1085-2208 p.; III: 2209-3276 p.); versió electrònica: CD-ROM.

1. PREÀMBUL: ELS CONGRESSOS INTERNACIONALS DE LES CIÈNCIES FONÈTIQUES

D'ençà que a finals del s. XIX la fonètica esdevingué una ciència experimental i se celebraren els primers congressos internacionals de la disciplina, durant el primer terç del segle XX,¹ fou considerada una ciència independent que pertanyia a les ciències naturals. Així ho defensava Giulio Panconcelli-Calzia (1878-1966), deixeble de Pierre-Jean Rousselot i organitzador d'aquell primer congrés d'Hamburg, des del seu Institut de Fonètica. El fonetista italo-hamburguès considerava que la llengua parlada pels subjectes que examinava i investigava era irrellevant i que el que interessava de debò era el seu tracte vocal i com es transmetia el so de la parla en general.

Després de la celebració del II Congrés Internacional de Fonètica Experimental el 1930, i coincidint amb l'impuls de la naixent Escola de Praga —amb els seus representants més destacats: Nikolai Trubetskoï i Roman Jakobson— es produí un canvi significatiu en la concepció de la ciència *fonètica* fins aleshores vigent. Els seguidors de l'Escola de Praga estaven interessats en la descripció dels aspectes funcionals dels sons de la parla i es consideraven més humanistes que científics, és a dir, fonòlegs, i practicants d'una nova disciplina —situada als antípodes dels naturalistes i experimentalistes de laboratori— que des d'aleshores coneixem com a *fonologia*, integrada plenament, com a ciència del llenguatge, en la lingüística. Com a resultat d'això, el següent congrés de fonètica, celebrat el 1932 a Amsterdam, ja anava força més enllà de l'experimentació fonètica i fou precisament en aquesta trobada internacional que s'encunyà

1. El Primer Congrés de Fonètica Experimental es va dur a terme el 1914 a Hamburg, amb la participació del català Pere Barnils (1882-1933) en representació de l'Institut d'Estudis Catalans, i, per extensió, de l'Estat espanyol, amb una comunicació en alemany titulada: «Els estudis de fonètica a Espanya».

el terme ‘ciències fonètiques’,² per, entre altres raons, poder-hi encabir els nous fonòlegs, encetant així una nova època en la història de la fonètica. D’ençà d’aquest congrés internacional, doncs, la fonologia hi és considerada una ciència fonètica més, com podem observar en la relació de la vintena d’àrees científiques del *15th International Congress of Phonetic Sciences* (ICPhS), que es dugué a terme a Barcelona del 3 al 9 d’agost de 2003, patrocinat per la Universitat Autònoma de Barcelona i sota els auspicis de l’Associació Fonètica Internacional.

Björn Lindblom (1980: 14)³ reconeixia que la història de la fonètica i la fonologia és la història de dues cultures que sempre s’han resistit a la unificació. Aquest aparent divorci entre fonètica —ciència autònoma— i fonologia —integrada en la lingüística— s’ha mantingut vigent de forma clara en la tradició britànica.⁴ Tanmateix, avui, tot i l’antiguitat de la fonètica respecte a la fonologia i la diversitat de branques i teories que en el si de cadascuna s’han originat en les darreres dècades, hauríem de considerar les dues ciències com les cares d’una mateixa moneda, com ens ho recordava Roman Jakobson (1979)⁵ un quart de segle enrere:

«Esdevé encara més evident que tot constituent del so de la parla requereix una anàlisi conjunta, tant de les seves funcions lingüístiques com de les seves característiques físiques. I d’aquí ve la necessitat d’una col·laboració constant entre lingüistes, físics, fisiòlegs i, per descomptat, psicòlegs, atès que en relació amb els sons de la parla tot té assignat una tasca lingüística i res no es pot concebre com a matèria fònica en brut.»

Precisament la interdisciplinarietat que es desprèn d’aquesta visió és inherent als congressos internacionals de les ciències fonètiques, que sens dubte constitueixen el fòrum més important per a l’intercanvi d’idees i la recerca bàsica en el camp de les ciències de la parla. Cada quatre anys s’hi apleguen especialistes en fonètica procedents d’una cinquantena de països i de nombroses àrees científiques, com ara la lingüística, adquisició del llenguatge, logopèdia, psicologia, didàctica, acústica, audiologia, laringologia, tecnologia de la parla, etc. S’hi tracten temes de tanta actualitat com poden ser el processament i la transmissió de la parla, la identificació de la veu, la comunicació home-màquina, les alteracions de la parla i l’ensenyament-aprenentatge de llengües; sense deixar de banda la possibilitat de posar-se al dia en matèria d’instrumentació i tècniques de recerca originàriament dissenyades per a altres fins i que avui contribueixen extraordinàriament a fer-nos conèixer millor el funcionament de la parla humana.

Entre el 1932 i el 2003 s’han succeït tretze congressos internacionals de les ciències fonètiques, la majoria dels quals celebrats al continent europeu. Només en dues ocasions han tingut lloc fora del bressol de les ciències fonètiques: el 1971 a Montreal i el 1999 a San Francisco. Fou precisament en aquesta ciutat californiana on l’Associació Fonètica Internacional acceptà la proposta de la Universitat Autònoma de Barcelona per celebrar, per primer cop a la

2. Terme alternatiu per a *branques* de la fonètica, que es deu al psicolingüista holandès J. van Ginneken en proposar-lo en el decurs de les seves intervencions com a president del primer Congrés Internacional, anomenat ja “de les *Ciències Fonètiques*” (Amsterdam, 3-8 de juliol de 1932).

3. LINDBLOM, Björn (1980): «The Goal of Phonetics, its Unification and Application». *Proceedings of the Ninth International Congress of Phonetic Sciences*, III, 3-18.

4. En els nostres dies en tenim dos exemples notables en el nom del primer departament universitari de fonètica, que encara es manté, fundat pel fonetista londinenc Daniel Jones (1881-1967): “Department of Phonetics and Linguistics, University College London”, i en l’encapçalament del diccionari de terminologia lingüística de David Crystal que des de la seva primera edició (1980) es titula *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*.

5. Versió catalana d’un fragment d’una carta adreçada als congressistes reunits a Copenhaguen entre el 6 i l’11 d’agost de 1979 amb motiu del IX Congrés Internacional de les Ciències Fonètiques (*Proceedings of the Ninth International Congress of Phonetic Sciences*, 1980, III, ix).

península Ibèrica, un congrés d'aquestes característiques. Així, la capital catalana tingué l'oportunitat d'hostatjar, al palau de congressos de Montjuïc, el primer *ICPhS* del s. XXI.

2. EL 15th *ICPhS* (BARCELONA, 3-9 D'AGOST DE 2003)

El comitè organitzador del XV Congrés Internacional de les Ciències Fonètiques, presidit per Daniel Recasens (UAB/IEC) —amb M. Josep Solé (UAB) com a vicepresidenta i Joaquim Romero (URV) com a secretari—, rebé més de 1200 propostes de comunicació, procedents d'una cinquantena de països. Foren avaluades per un equip de 132 especialistes i se n'acceptaren les dues terceres parts, distribuïdes en presentacions orals (44%) i exposicions en format pòster (56%). El programa científic comptà, a més, amb 22 taules rodones i 5 conferències plenàries, tot plegat organitzat en 5 sessions simultànies durant 5 dies complets.⁶ Fins i tot s'hi feren videoconferències via satèl·lit, com l'efectuada el dia de la presentació del congrés sobre entonació, que fou coordinada per Pilar Prieto, membre del comitè organitzador.

2.1. CONFERÈNCIES PLENÀRIES

Les cinc conferències plenàries foren seguides d'un debat presentat i moderat per un o més especialistes amb la participació del públic assistent:

- *Modelatge i percepció de les característiques temporals de la parla*, per Yoshinori Sagisaka (Universitat de Waseda, Japó)
(Debat: *Dominis del control temporal en la parla i el llenguatge: de l'enunciat al segment*, per Klaus J. Kohler, Christian-Albrechts-Universität, Kiel, Alemanya)
- *Parlant, comunitat i identitat: perspectives empíriques i teòriques de la variació sociofonètica*, per Gerald J. Docherty (Universitat de Newcastle upon Tyne, Regne Unit)
(Debat: *Aspectes dialectals i sociofonètics de la preaspiració*, per Pétur Helgason, Katrin Stölten i Olle Engstrand, Universitat d'Estocolm, Suècia)
- *L'adquisició per l'infant de les categories fonètiques específiques del llenguatge*, per Janet F. Werker (Universitat de Colúmbia Britànica, Canadà)
(Debat moderat per Marilyn M. Vihman, Universitat de Gal·les, Regne Unit)
- *Programació interarticuladora de la producció de la parla*, per Anders Löfqvist (Universitat de Lund, Suècia)
(Debat: *Reflecteixen les dades cinemàtiques la representació interna dels sons de la parla?*, per Ingo Hertrich, Universitat de Tubinga, Alemanya)

6. El programa no científic inclogué una visita al Palau de la Generalitat de la Plaça de Sant Jaume de Barcelona, que fou la seu de la primera època de l'Institut d'Estudis Catalans i, consegüentment, del primer laboratori de fonètica experimental de l'Europa meridional (1913-1921, oficialment 1914-18), durant un període històric en què va ser pràcticament l'únic centre de recerca de la disciplina que funcionava al món. Lamentablement, el fet històric i l'existència d'aquell centre no s'esmentaren als parlaments que s'hi feren, perdent així una magnífica oportunitat d'informar la comunitat científica internacional sobre l'aportació catalana a les ciències fonètiques.

- *Justificació acústica i perceptiva dels trets fonològics universals*, per Kenneth N. Stevens (Massachusetts Institute of Technology, EUA) (Debat: *Models de contrast fonètic: vers un marc explicatiu unificat*, per Björn Lindblom, Universitat d'Estocolm, Suècia).

2.2. TAULES RODONES

Les 22 taules organitzades van comptar amb la presència d'entre tres i sis participants cadascuna:

- El paper de la fonètica en els sistemes de traducció parla-parla
- Tipologia evolutiva de l'accent
- Fonologia articulatòria
- Entonació i processament discursiu
- Fonètica de la conversa
- Aplicacions del processament audiovisual de la parla
- El paper del mot, del peu i de la síl·laba en la producció i percepció de la parla
- Relació entre la conducta i el cervell en l'alteració neurològica de la parla
- La síntesi articulatòria: progressos i perspectives de futur
- El treball de camp en fonètica
- Variació fonètica i tecnologia de la parla
- El canvi fonètic en les llengües romàniques
- La relació entre melodia i text en l'entonació
- Mètodes i tècniques de recerca en la producció de la parla
- Fonètica vs. fonologia
- Models de percepció de la parla contínua i reconeixement lèxic
- Mitjans per a l'ensenyament de la fonètica
- La fonètica de les llengües indígenes
- Accent i ritme
- Mitjans per a l'anàlisi de la parla
- Casuística de l'explicació fonètica
- Tipologia dels sistemes fònics.

2.3. COMUNICACIONS

Les 764 comunicacions presentades s'agrupaven en 21 àrees i diverses subàrees:

- Percepció (consonants; vocals; suprasegments; metodologia; L2; reconeixement lèxic).
- Producció (mecanismes de producció; cinemàtica; consonants; vocals i diftongs; la síl·laba i el lexicó; prosòdia; reducció i assimilació; models i tècniques, mesures i tècniques).
- Prosòdia (accent i ritme; oracional (ordre sintagmàtic); entonació i to; percepció; variació; to de límit; focus i prominència; accent i prominència; escala tonal; ritme i estructura sintagmàtica; alineació tonal; síntesi).
- Adquisició d'una L2 (consonants; vocals; trets suprasegmentals).

- Sociofonètica (variació en anglès; intralingüística i interlingüística, variació i variables sociolingüístiques).
- Fonètica forense.
- Universals (inventaris fònics i estructura sil·làbica; tipologia; ritme, ordre sintagmàtic i organització temporal).
- Reconeixement automàtic de la parla.
- Acústica (indicadors consonàntics; descripció de tons i segments; classificació automàtica).
- Didàctica de la fonètica.
- Adquisició de l'L1 (estudis lingüístics contrastius; vocals i diftongs).
- Síntesi de la parla (prosòdia; models i tècniques).
- Fonologia (estructura sil·làbica i fonotaxi; processos fonològics; estructura fonològica).
- Mecanismes auditius.
- Neurofonètica.
- Fonètica clínica (estudis de producció; percepció).
- Qualitat de la veu (informació lingüística; aspectes no lingüístics).
- Fonètica dels estils de parla (informació paralingüística; parla espontània).
- Canvi fonètic (canvi i variació; el canvi en les llengües romàniques occidentals).
- Història de la fonètica.
- Transcripció segons l'AFI i descripció fonètica.

Davant de la impossibilitat personal, espacial i temporal de comentar les comunicacions de cadascuna de les àrees que foren presentades i debatudes al XV Congrés de les Ciències Fonètiques, en destacaré tan sols mitja dotzena per la seva rellevància —aparentment anecdòtica— com a aportació a diferents camps de les nostres ciències. A continuació en comentaré breument una dotzena llarga per la seva relació directa amb la llengua catalana, la pròpia del país amfitrió, tot i que el rang de llengua oficial del congrés fou reservat exclusivament a l'anglès.

- «El punt d'articulació de /t/ i /d/ en suec: observacions interdialectals», Peder Livijn (Universitat d'Estocolm, Suècia)
Es creia que el punt d'articulació d'aquests oclusius en suec era dental, com els corresponents catalans, però a partir de les proves aportades es conclou que /t/ sol tenir, efectivament, una realització dental (com també /n/ i /l/ en suec) però /d/, en canvi, és generalment alveolar.
- «La pronunciació dels manlleus en alemany», Reinhold Greisbach (Universitat de Frankfurt am Main, Alemanya)
Els mots forans són difícils d'adaptar si contenen sons inexistents en la llengua prestatària. A partir d'experiments per comprovar com adapten els parlants alemanys les vocals nasals franceses i l'africat palatal sonor de l'anglès, es conclou que la imitació o substitució d'aquests sons forans depèn de tres factors: l'origen del mot (o la naturalesa dels sons implicats), l'edat i el grau de cultura dels parlants alemanys.
- «La generació de variants en la pronúncia dels noms propis per al reconeixement automàtic de la parla», Katarina Bartkova (France Telecom R&D, França)
Presenta un sistema de generació de regles per automatitzar la traducció grafema>fonema dels cognoms francesos i d'una dotzena de llengües foranes. Se'n tenen en compte les característiques fòniques i les variants acceptables addicionals a la pronúncia bàsica, a partir de les regles de la pronunciació francesa, a fi de minimitzar els possibles errors i desajustaments.

- «L'efecte de l'alcohol en la prosòdia de la parla», Angelika Brown i Hermann J. Künzel (Universitat de Marburg, Alemanya)
La veu alcoholitzada presenta unes característiques suprasegmentals peculiars que poden aprofitar-se extraordinàriament en fonètica forense.
- «Ensinistrament per a la percepció del contrast fonèmic en l'ensenyament de l'anglès als pilots (russos)», Alexander Panasiuk, Irina Panasiuk (Universitat Estatal de Sant Petersburg), Andrei Sharonov i Ludmila Markina (Acadèmia d'Aviació Civil de Sant Petersburg, Rússia)
Mostra diverses estratègies per a l'ensenyament-aprenentatge del contrast fonèmic de l'anglès, especialment del que és inexistent en rus, en un entorn de tanta responsabilitat com és el pilotatge aeronàutic.
- «La veu en el procés d'envelliment: anàlisi acústica, glotogràfica i perceptiva de veus d'home i de dona», Ralf Winkler, M. Brückl i W. Sendlmeier (Universitat Politècnica de Berlín, Alemanya)
Es contrasten les característiques fonètiques que presenta gradualment la veu a mesura que augmenta l'edat dels parlants.

2.3.1. *Comunicacions relatives a la llengua catalana*⁷

- «Estudi acústic de l' F_0 i les freqüències dels formants vocàlics: una contribució a la fonètica forense catalana», Jordi Cicres (Universitat de Girona)
A partir de les mesures freqüencials de les vocals catalanes, emeses per 10 informants, i tenint en compte diversos aspectes suprasegmentals, com l'accent i l'entonació, i segmentals, com el punt i la manera d'articulació consonàntics, s'avalua la variació en un mateix parlant i entre diferents parlants. S'identifiquen també la majoria de paràmetres específics d'un parlant i es discuteix el valor que poden tenir els resultats en la pràctica de la fonètica forense.
- «Estudi contrastiu de l'africat alveolopalatal sonor en lleidatà i barceloní», Ana M. Fernández (Universitat de Barcelona), Josefina Carrera (Universitat de Lleida) i Miquel Àngel Pradilla (Universitat Rovira i Virgili)
La realització del so indicat presenta una variació considerable respecte al grau de sonoritat i durada tant pel que fa a la fase oclusiva com a la fricativa. Es caracteritzen i contrasten diverses realitzacions en les dues varietats assenyalades i es comprova que l'ensordiment s'inicia per l'element fricatiu en els dos parlars, essent més estès en la varietat barcelonina.
- «Un nou diccionari de pronúncia del català contemporani», Joan Julià-Muné i Imma Creus (Universitat de Lleida)
Es preveu que el futur diccionari contingui la pronúncia d'unes 125000 entrades en les quatre varietats principals del domini català. Inclou vocabulari comú i especialitzat, manlleus, neologis-

7. S'han seleccionat les que tenen el català com a llengua d'estudi, almenys en un 50%, i l'objectiu de les quals és la investigació d'algun aspecte de l'estructura de la llengua, segmental o suprasegmental. En queden exclosos, doncs, malgrat el seu interès, treballs com el d'Elordieta, Frota, Prieto (UAB) i Vigário sobre l'entonació de les llengües iberoromàniques; el de Navarra (UB) sobre la interferència visual de la parla en un entorn auditiu degradat; el de Planas (URV) i Villalba (UAB) a l'entorn de l'anàlisi de la qualitat de veu dels docents, i el de l'equip d'enginyeria acústica de la Universitat Ramon Llull de Barcelona (Alfás, Iriondo i Barnola) sobre la classificació textual en el camp de la síntesi text-parla.

mes, sigles, acrònims, onomatopeies i mots expressius, onomàstica autòctona i forana —amb la inclusió de les pronúncies dels idiomes originaris—, vocabulari específic dels diferents parlars, així com variants i informació morfològica. S'hi solen fer indicacions ortoèpiques i la transcripció és relativament estreta perquè resulti útil tant als catalanoparlants com als qui aprenen català com a L2. Se'n preveu també una versió digital.

- «La transferència en la producció dels sons d'una L2», Susana Cortés (Universitat d'Edimburg, Regne Unit)
S'investiga si la fonologia de l'L1 influeix a la producció dels sons d'una L2. Es comprova com els parlants catalans pronuncien els fonemes anglesos /d/ i /ð/ en posició inicial i intervocàlica i es conclou que tant l'inventari fonemàtic com les realitzacions al·lofòniques de l'L1 es transfereixen a l'L2.
- «La reducció vocàlica fonològica en quatre varietats del català», Dylan Herrick (Universitat de Califòrnia, Santa Cruz, EUA)
Descriu quantitativament les vocals accentuades i les corresponents inaccentuades en quatre varietats a partir de veus femenines de Berga, Girona, Lleida i Palma. Es contrasten els valors d'F1-F3 amb descripcions auditives i s'estableix la reducció vocàlica que es dona en català central, lleidatà, gironí i mallorquí.
- «Resolucions dels contactes vocàlics en frontera de mot en català», Teresa Cabré i Pilar Prieto (Universitat Autònoma de Barcelona)
Explica la resolució vocàlica entre fronteres de mot quan V2 és accentuada. El bloqueig de V1 per a la formació de semivocal (ex. *cant*[i] *ara*) o de l'elisió de neutra no es deu a un xoc accentual sinó a l'aplicació de dues restriccions d'alineació que arrenghen el peu lexicalment accentuat a l'extrem esquerre del mot prosòdic, igual que les vocals nuclears accentuades.
- «Els accents prenuclears en català: els tons de final de mot», Eva Estebas (Universidad Nacional de Educación a Distancia)
Examina la interpretació fonològica de l'accent ascendent prenuclear en frases declaratives en el marc de la fonologia mètrica i autosegmental. Es pren en consideració un accent tonal (L*) i un to de final de mot (H). S'analitzen mots amb diferents distribucions accentuals a fi d'estudiar l'efecte d'un límit de mot en l'alineació dels pics d' F_0 , que sempre cau a final de mot. Així, els accents prenuclears es poden interpretar com una combinació d'L* i H.
- «Justificació articulatòria de l'estovament velar», Daniel Recasens (Universitat Autònoma de Barcelona) i Aina Espinosa (Institut d'Estudis Catalans)
Defensa que l'estovament velar (el canvi d'occlusiu prevelar en africac palatal o alveolar) pot tenir una base articulatòria. Les dades electropalatogràfiques per a [c] (al·lofon de /k/) en mallorquí presenta una oclusió postpalatal, mediopalatal i/o alveolopalatal, depenent del parlant, de la posició i del context vocàlic. Proposa, doncs, que el fenomen en qüestió s'associï amb realitzacions alveolopalatals d'un oclusiu prevelar i no pas amb l'espectre de l'explosió d'aquest oclusiu.
- «L'experiència lingüística i la percepció d'un contrast de sonoritat en fricatius a partir de dades de la parla infantil i adulta», Laura Bosch i Núria Sebastián (Universitat de Barcelona)
S'hi analitza la distinció entre /s/ i /z/ per a l'estudi de la capacitat discriminatòria dels infants monolingües catalans, monolingües espanyols i bilingües. Als 4 mesos es pot fer la distinció en posició inicial de síl·laba i en estímuls monosil·làbics. Als 12 mesos només els de l'entorn català poden fer la discriminació satisfactòriament. Les dades obtingudes dels adults demostren que tant els catalanòfons com els bilingües difereixen clarament dels hispanoparlants.

- «SOLC: Un servidor de base de dades ortoèpiques per a l'ensenyament del català i la millora del seu coneixement», Lluís de Yzaguirre i Francesca Salvà (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona)
Presenta un diccionari ortoèpic destinat a satisfer les necessitats dels professionals relacionats directament o indirectament amb la llengua, en especial els dels mèdia, davant de la pluralitat de l'estàndard oral. Es proposa establir regles a partir de les formulacions de la *Proposta d'estàndard oral* de l'IEC.
- «L'experiència lingüística en la percepció del contrast espectral i temporal d'una L2», Juli Cebrian (Universitat Autònoma de Barcelona)
Avalua l'efecte de l'experiència en una L2 per part de catalanòfons aprenents de la llengua en qüestió. En concret s'hi analitza la percepció del contrast vocàlic lax/tens en anglès (inexistent en català), partint d'experiments amb dos prups d'aprenents adults d'anglès amb diferent grau de coneixement d'aquesta llengua forana. Els resultats indiquen que tant un grup com l'altre basen la distinció entre /i/ i /i/ en la durada més que no pas en el timbre, la qual cosa indica que l'experiència lingüística no està relacionada amb el contrast espectrotemporal.
- «A l'entorn de la interpretació fonològica de la reducció vocàlica: el cas del rus i el català», Lourdes Aguilar, Sergio Balari, Rafael Marín, Teresa Vallverdú (Universitat Autònoma de Barcelona) i Joan Castellví (Universitat de Barcelona)
A partir de dades experimentals sobre el timbre de vocals reduïdes en rus i en català s'arriba provisionalment a la conclusió que el timbre de la vocal reduïda, en termes de la relació entre la representació fonètica o fonològica i el processament de la parla, depèn en darrer terme de la realització fonètica pròpiament.
- «La representació de les unitats lèxiques d'L1 i L2 en subjectes bilingües des de la infància», Núria Sebastián i Laura Bosch (Universitat de Barcelona)
Analitza en dos experiments la representació d'unitats lèxiques d'L2. S'experimentà amb parlants bilingües català/espanyol amb diferent L1 per tal de discriminar entre mots i pseudomots catalans, on es canvià un so vocàlic. D'aquesta manera es comprovà que els bilingües que tenen l'espanyol com a L1 tenien dificultats per percebre contrastos en català, i, consegüentment, això els afectava a nivel lèxic.

3. COLOFÓ

Com acostuma a succeir en aquesta mena de trobades científiques, i especialment en aquesta ocasió, el nombre d'activitats sol ser excessiu i depassa de molt la capacitat dels assistents per fer acte de presència a les sessions de la seva especialitat que més interessin. Amb tot, el fet de disposar de les actes en format de llibre i/o digital des del primer dia, així com els quatre anys que s'escolaran fins a la propera trobada (Alemanya 2007), ajuden a estructurar, i sobretot a 'pair', l'embalum d'informació fonètica rebuda pels congressistes, en aquesta avinentesa a l'empara de les refrescants fonts de Montjuïc de Barcelona.